

Acute wondwijzer

De wonden in de acute wondwijzer

Inleiding	4
Algemene opmerkingen en toelichting	4
Verwijs door naar een medisch verantwoordelijke	5
Schaafwond	6
Snijwond	8
Rijtwond (snijwond door bot voorwerp)	10
Scheur- of lapwond (skin tear)	12
Brandwond	14
Bijtwond	16
Blaar	18
Kneuzing	20
Productoverzicht en bestelinformatie	22

Inleiding

Beste zorgprofessional,

Dit is de Essity wondwijzer voor acute wonden. In deze wijzer treft u een overzicht aan van de meest voorkomende acute wonden en het bijbehorende behandeladvies.

In de behandeling van wonden wordt onderscheid gemaakt tussen acute en secundair of complex genezende wonden. Acute wonden ontstaan onder andere bij alledaagse situaties; de huis-, tuin- en keukenwonden. Het kan iedereen gebeuren en een schaafwond, snijwond of ander letsel is zo opgelopen.

Acute wonden zijn het meest voorkomend en moeten snel behandeld worden. Dit is vooral van belang bij kwetsbare doelgroepen. De behandeling is erop gericht erger te voorkomen en ervoor te zorgen dat de wonden goed en snel genezen. Deze wondwijzer helpt om een wondbedekker te kiezen maar is op geen enkele wijze een vervanging van een medisch advies.

Als na 3 weken geen genezingstendens te zien is raadpleeg dan de medisch verantwoordelijke. Verwijzen naar een expertteam voor wondzorg in de regio kan dan zinvol zijn.

Gebruik de tabbladen om naar het juiste type wond te gaan. Op de betreffende pagina leest u de definitie van de wond, wanneer u een medisch verantwoordelijke moet raadplegen en wat de juiste wondbedekker is. Hiermee kunt u uw patiënt snel en optimaal helpen.

Algemene opmerkingen en toelichting

Reinigen

Indien een acute wond gereinigd dient te worden, wordt het gebruik van lauwwarm kraanwater geadviseerd. Gebruik geen ontsmettingsmiddel bij acute wonden en ook het baden van wonden, in welke oplossing dan ook, behoort géén onderdeel van de wondreiniging te zijn.

Fixatie

Wanneer u kwetsbare huid rondom een wond wilt ontzien, heeft het gebruik van een fixatiewindsel de voorkeur. De keuze om een

verband te fixeren met een fixatiewindsel of een fixatiepleister hangt mede af van de locatie van de wond en het type huid van de patiënt.

Bij zeer gevoelige of kwetsbare huid is het zinvol te kiezen voor een product met een kleeflaag van siliconen (te herkennen aan "skin sensitive" bij productinformatie).

Tetanusprofylaxe

Bij elke open acute wond dient de tetanus vaccinatiestatus te worden gecontroleerd en volgens de geldende richtlijn zo nodig te worden aangeboden (LCI-richtlijn Tetanus).

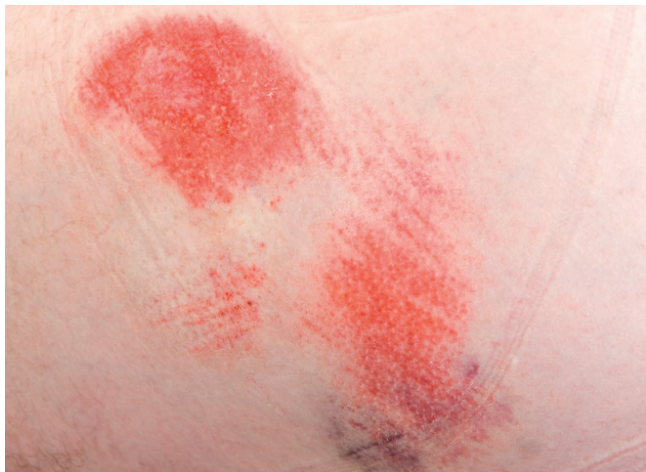
Verwijs door naar een medisch verantwoordelijke wanneer:

- er 2 weken na ontstaan van de wond sprake is van tekenen van infectie: warmte, zwelling, pijn, roodheid (toenemend tot > 2cm rondom de wond), pus, koorts, en/of algehele malaise ("griepig gevoel")
- (straat)vuil in de wond zit dat er niet uit gespoeld kan worden
- een wond groter is dan de helft van de handpalm van de patiënt
- een wond in het gelaat, de ogen of op de geslachtsdelen zit
- een wond door beet van mens of dier
- een voorwerp vast zit in de wond
- de wond niet stopt met bloeden
- u vermoedt dat de wond moet worden gehecht
- u vermoedt dat er sprake is van een botbreuk
- de diepte niet goed beoordeeld kan worden of bij extreem bloedverlies
- een wond is ontstaan door een chemische stof of elektriciteit
- er twijfel is of er schade is aan spieren, pezen, botweefsel of diepe huidlagen
- een wond tijdens behandeling verergert of bij een allergische reactie
- een wond onder de enkel aan de voet zit bij een patiënt met suikerziekte
- de wond langer dan 3 weken bestaat

Bij twijfel altijd een medisch verantwoordelijke raadplegen!

Schaafwond

Een oppervlakkige wond die ontstaat door vallen waarbij de huid ruw over een oppervlakte schuurt of schaaft. Doorgaans bloeden schaafwonden nauwelijks, er is sprake van kleine puntbloedingen. Schaafwonden kunnen door prikkeling van de zenuwuiteinden in de beschadigde huid zeer pijnlijk zijn.

Naar een medisch verantwoordelijke doorsturen indien:

- er (straat)vuil in de wond gekomen is dat er niet uit gespoeld kan worden
- er tekenen van infectie aanwezig zijn
- een schaafwond groter is dan de helft van de handpalm van de patiënt
- een wond in het gelaat, de ogen of op de geslachtsdelen zit

(zie pagina 5 voor algemene doorverwijzingen naar een medisch verantwoordelijke)

Behandeladvies

Reinigen
Water

Wondbedekking
Zalfgaas en steriel kompres/absorberend verband

Fixatie
Fixatiepleister of fixatiewindsel

Tips

- Als de wond al is ingedroogd (korstvorming) eventueel een (eiland)pleister kiezen
- Zalfgaas pas aanbrengen als bloeden gestopt is (gaat anders vast zitten)
- Zalfgaas maximaal 3 dagen laten zitten
- Steriel kompres of absorberend verband vervangen als dit vuil of nat is

Producten

- Absorberend verband: Cutisorb
- Zalfgaas: Cuticell (Classic)
- Steriel kompres: Cutisoft
- Pleister (onsteriel): Leukoplast soft white
- Eilandpleister: Leukomed of Leukomed T plus (skin sensitive)
- Fixatiepleister: Leukopor of Leukoplast skin sensitive
- Brede fixatiepleister: Fixomull stretch of Fixomull skin sensitive
- Fixatiewindsel: Elastomull of Elastomull haft

Snijwond

Een defect van de huid dat ontstaat door het snijden met een scherp voorwerp, zoals een mes, glas of metaal. Kenmerkend is dat de wondranden recht en scherp zijn. De wonddiepte kan sterk variëren van oppervlakkig tot zeer diep.

Naar een medisch verantwoordelijke doorsturen indien:

- een snijwond ontstaan is door een vuil (vlees)mes
- er tekenen van infectie aanwezig zijn
- er twijfel is over diepte of bij extreem bloedverlies
- als bloeding niet stopt na poging tot stelpen door middel van druk

(zie pagina 5 voor algemene doorverwijzingen naar een medisch verantwoordelijke)

Behandeladvies

Reinigen
Water

Wondsluiting
Hechtstrips (bij wijkende wondranden)

Wondbedekking
Steriel kompres of (eiland)pleister

Fixatie
Fixatiepleister of fixatiewindsel

Tips

- Steriel kompres of (eiland)pleister vervangen als dit vuil of nat is
- Hechtstrips kunnen tot 14 dagen blijven zitten

Producten

- Steriel kompres: Cutisoft
- Hechtstrips: Leukosan strips
- Pleister (onsteriel): Leukoplast soft white
- Eilandpleister: Leukomed of Leukomed T plus (skin sensitive)
- Fixatiepleister: Leukopor of Leukoplast skin sensitive
- Brede fixatiepleister: Fixomull stretch of Fixomull skin sensitive
- Fixatiewindsel: Elastomull of Elastomull haft

Rijtwond (snijwond door bot voorwerp)

Een wond waarbij de huid door een grote kracht uit elkaar is gescheurd. Kenmerkend is dat de wondranden vaak gerafeld/ gekarteld zijn. Bijvoorbeeld door prikkeldraad of het blijven hangen achter een spijker. Er kunnen 'losse' flapjes huid zijn. Indien een bloedvat is geraakt kan er veel bloedverlies zijn.

Naar een medisch verantwoordelijke doorsturen indien:

- er (straat)vuil in de wond gekomen is dat er niet uit gespoeld kan worden
- er tekenen van infectie aanwezig zijn
- er twijfel is over diepte of bij extreem bloedverlies

(zie pagina 5 voor algemene doorverwijzingen naar een medisch verantwoordelijke)

Let op: als het gaat om een skin tear zie advies bij **“scheur- of lapwond (skin tear)”**.

Behandeladvies

Reinigen
Water

Wondsluiting
Hechtstrips (bij wijkende wondranden)

Wondbedekking
Zalfgaas en steriel kompres/absorberend verband of (eiland)pleister

Fixatie
Fixatiepleister of fixatiewindsel

Tips

- Steriel kompres vervangen als dit vuil is
- Hechtstrips kunnen tot 14 dagen blijven zitten

Producten

- Zalfgaas: Cuticell
- Steriel kompres: Cutisoft
- Absorberend verband: Cutisorb
- Hechtstrips: Leukosan strips
- Pleister (onsteriel): Leukoplast soft white
- Eilandpleister: Leukomed of Leukomed T plus (skin sensitive)
- Fixatiepleister: Leukopor of Leukoplast skin sensitive
- Brede fixatiepleister: Fixomull stretch of Fixomull skin sensitive
- Fixatiewindsel: Elastomull of Elastomull haft

Scheur- of lapwond (skin tear)

Een scheur- of lapwond is een defect van de bovenste huidlaag of huidlagen waarbij een gedeelte is losgescheurd. Dit is een veel voorkomend probleem bij oudere huid en wordt ook wel skin tear genoemd.

Naar een medisch verantwoordelijke doorsturen indien:

- er tekenen van infectie aanwezig zijn of als de wond binnen 3 weken geen genezingstendens laat zien

(zie pagina 5 voor algemene doorverwijzingen naar een medisch verantwoordelijke)

Let op: behandel als een secundair genezende wond als huidflap volledig weg is (of niet vitaal en verwijderd).

Behandeladvies

 Reinigen
Water

 Wondsluiting
Verwijder niet vitale deel van huidflap en leg vitale deel terug. Fixeer huidflap met siliconen wondcontactlaag

 Wondbedekking
Steriel kompres of absorberend verband

 Fixatie
Fixatiepleister met siliconen kleeftlaag of fixatiewindsel

Tips

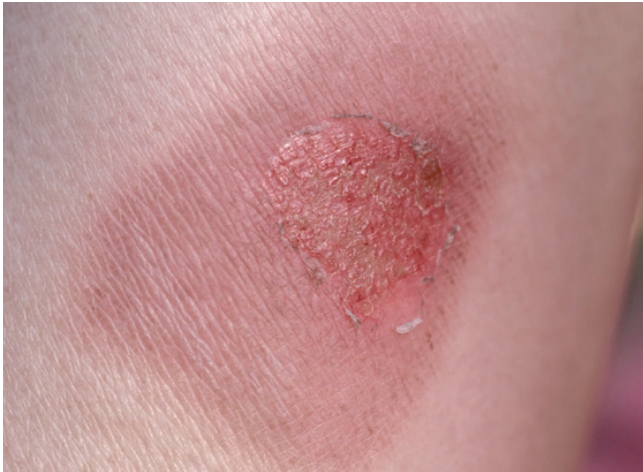
- Maak huidflap vochtig om makkelijker terug te kunnen plaatsen
- Siliconen wondcontactlaag zo lang mogelijk laten zitten: maximaal 14 dagen.
- Vervang zo nodig het steriel kompres of absorberend verband.
- Gebruik alleen klevende producten op basis van siliconen.

Producten

- Siliconen wondcontactlaag: Cuticell Contact
- Steriel kompres: Cutisoft
- Absorberend verband: Cutisorb
- Fixatiewindsel: Elastomull of Elastomull haft
- Fixatiepleister: Leukoplast skin sensitive
- Brede fixatiepleister: Fixomull skin sensitive

Brandwond (klein/oppervlakkig)

Een wond die ontstaat door verbranding van de huid door extreme temperaturen, bijvoorbeeld onder invloed van hitte, bevriezing of een chemische reactie.

Naar een medisch verantwoordelijke doorsturen indien:

- 3e graads brandwond (wit, geel, bruin of zwarte huid die nauwelijks pijnlijk is)
- de brandwond groter is dan een euromunt
- de brandwond in het gelaat, op handen of voeten, bij perineum of geslachtsdelen of rondom ledematen zit
- de brandwond is ontstaan door een chemische stof, elektriciteit of bevriezing
- bij twijfel over oorzaak: in verband met mogelijke mishandeling

(zie pagina 5 voor algemene doorverwijzingen naar een medisch verantwoordelijke)

Behandeladvies 2e graads brandwond

Koelen

- Na verbranding meteen koelen met lauw zacht stromend water
- Waterstraal niet rechtstreeks op de wond richten
- Tenminste 10-20 minuten koelen, bij chemische verbranding 45-60 minuten
- Koel alleen de wond
- Koelen herhalen met tussenpozen

Wondbedekking

Zalfgaas en steriel kompres/absorberend verband

Fixatie

Fixatiepleister of fixatiewindsel

Tips

- Wondbedekker 1e drie dagen dagelijks vervangen voor herbeoordelen wond, erna langer laten zitten
- Blaren groter dan > 6mm of in functioneel gebied verwijderen
- Gesloten blaardak max 5-7 dagen laten zitten
- Bij een 1e graads brandwond is een hydraterende crème voldoende

Producten

- Zalfgaas: Cuticell (Classic)
- Absorberend verband: Cutisorb
- Steriel kompres: Cutisoft
- Fixatiepleister: Leukopor of Leukoplast skin sensitive
- Brede fixatiepleister: Fixomull stretch of Fixomull skin sensitive
- Fixatiewindsel: Elastomull of Elastomull haft

Bijtwond

Een defect van weefsel door de kracht van kaken of tanden veroorzaakt door mens of dier.

Naar een medisch verantwoordelijke doorsturen indien:

Let op, neem bij een bijtwond altijd telefonisch contact op met de medisch verantwoordelijke. Het kan zijn dat een tetanusinjectie of antibiotica noodzakelijk is. Ook meteen doorsturen indien:

- de patiënt is gebeten door een giftig dier
- de bijtwond in het gelaat zit
- er twijfel is of er schade is aan spieren, pezen, botweefsel of diepe huidlagen

(zie pagina 5 voor algemene doorverwijzingen naar een medisch verantwoordelijke)

Behandeladvies

Reinigen
Water

Wondsluiting
Hechtstrips (bij wijkende wondranden)

Wondbedekking
Steriel kompres of (eiland)pleister

Fixatie
Fixatiepleister of fixatiewindsel

Tips

- Verbandswissel na 24 en 48 uur voor herbeoordelen wond; erna kan verband langer blijven zitten
- Wond niet volledig sluiten: bloed en wondvocht moeten weg kunnen lekken
- Hechtstrips kunnen tot 14 dagen blijven zitten

Producten

- Steriel kompres: Cutisoft
- Hechtstrips: Leukosan strips
- Pleister (onsteriel): Leukoplast soft white
- Eilandpleister: Leukomed of Leukomed T plus (skin sensitive)
- Fixatiepleister: Leukopor of Leukoplast skin sensitive
- Brede fixatiepleister: Fixomull stretch of Fixomull skin sensitive
- Fixatiewindsel: Elastomull of Elastomull haft

Blaar

Een holte onder de opperhuid waarin vocht zit, ontstaan door wrijving. Een branderige rode huid is het eerste voorteken. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een open en een gesloten blaar. Bij een gesloten blaar moet het blaardak de eerste 24-48 uur intact worden gehouden, tenzij deze op een functionele plaats zit. Een open of doorgeprikte blaar behandelen zoals hiernaast beschreven.

Naar een medisch verantwoordelijke doorsturen indien:

- een blaar spontaan ontstaat zonder wrijving
- er tekenen van infectie aanwezig zijn

(zie pagina 5 voor algemene doorverwijzingen naar een medisch verantwoordelijke)

Behandeladvies

Wondbedekking

Steriel kompres, (eiland)pleister of absorberend verband

Fixatie

Fixatiepleister of fixatiewindsel

Tips

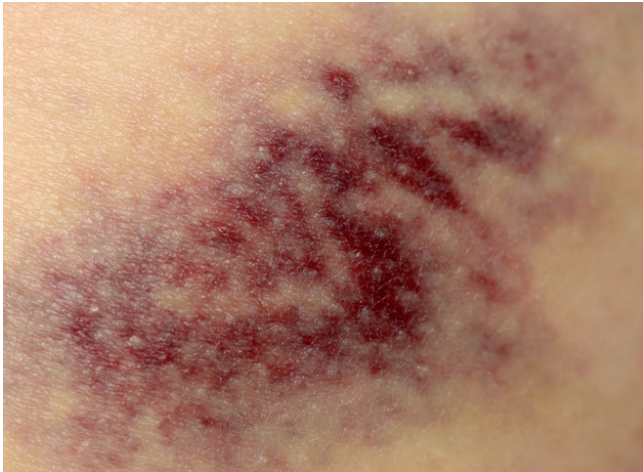
- Een gesloten blaar afdekken met een steriel kompres of (eiland)pleister of een absorberend verband (polsteren en opvangen wondvocht bij open gaan)
- Bloedblaren altijd intact laten
- Een gesloten blaar na 24-28 uur doorprikken en blaardak verwijderen. Op functionele plaats eerder.

Producten

- Absorberend verband: Cutisorb
- Steriel kompres: Cutisoft
- Pleister (onsteriel): Leukoplast soft white
- Eilandpleister: Leukomed of Leukomed T plus (skin sensitive)
- Fixatiepleister: Leukopor of Leukoplast skin sensitive
- Brede fixatiepleister: Fixomull stretch of Fixomull skin sensitive
- Fixatiewindsel: Elastomull of Elastomull haft

Kneuzing

Een defect van (onderhuids) weefsel dat ontstaat door een kracht van buitenaf (vallen/stoten) waarbij de huid intact blijft.

Naar een medisch verantwoordelijke doorsturen indien:

- de kneuzing in het gelaat, buik, flanken of rug zit
- er tekenen van infectie aanwezig zijn
- er twijfel is over schade aan spieren, pezen of botweefsel
- er meer pijn is tijdens het koelen van de kneuzing
- het aangedane lichaamsdeel na enkele dagen niet minder dik wordt
- de pijn na enkele uren niet vermindert of zelfs verergert
- bewegen niet mogelijk is

(zie pagina 5 voor algemene doorverwijzingen naar een medisch verantwoordelijke)

Behandeladvies

Koelen

15 minuten met koud kompres en met tussenpozen herhalen (aantal dagen)

Ondersteuning

Steunwindsel en/of mitella (sling)

Tips

- Gebruik ijs (om te koelen) nooit rechtstreeks op de huid
- Niet afknellen of in een houding fixeren die pijn doet
- Verbind het aangedane lichaamsdeel niet te strak, geef ruimte voor zwelling
- Aangedane lichaamsdeel zoveel mogelijk rust geven. Geen gewicht of hevige druk op uitoefenen
- Houd het aangedane lichaamsdeel omhoog

Producten

- Hot/coldpack: Physiopack
- Steunwindsel: Ideaal BSN
- Mitella/sling: Actimove Sling

Productoverzicht & bestelinformatie

 Wondbedekking	Artikelnummer	Z-indexnummer
 Cutisoft steriel		
7,5 x 7,5 cm - per 12 x 1	71114-00	15259269
10 x 10 cm - per 6 x 1	46872-00	16259017
 Cuticell		
7,5 x 7,5 cm - per 10	72539-00	15183254
7,5 x 20 cm - per 10	72539-02	15183262
 Cuticell Classic		
5 x 5 cm - per 5	72538-00	15183211
10 x 10 cm - per 10	72538-02	15183238
 Cuticell Contact		
5 x 7,5 cm - per 5	72680-00	15930599
7,5 x 10 cm - per 5	72680-01	15930688
10 x 18 cm - per 5	72680-02	15930696
 Cutisorb steriel		
10 x 10 cm - per 25	09762-00	14713489
10 x 20 cm - per 25	09763-00	14713497
 Leukomed*		
7,2 x 5 cm - per 5	72380-07	15297942
10 x 20 cm - per 5	72380-10	15103129
 Leukoplast soft white		
5 m x 6 cm	76450-00	16901282
5 m x 8 cm	76450-01	16901290
 Leukomed T plus*		
5 x 7,2 cm - per 5	72382-06	15273334
10 x 20 cm - per 5	72382-15	15281221
 Leukomed T plus skin sensitive		
5 x 7,2 cm - per 5	76178-00	16869893
8 x 10 cm - per 5	76178-01	16869915

* 8 x 10 cm ook beschikbaar, per 50 of per stuk

 Wondsluiting	Artikelnummer	Z-indexnummer
 Leukosan Strip steriel		
6 x 38 mm - per 10 x 6 strips	72628-00	15371557
6 x 75 mm - per 10 x 3 strips	72628-02	15371573
12 x 100 mm - per 10 x 6 strips	72628-04	15371611

 Fixatie	Artikelnummer	Z-indexnummer
 Elastomull		
4 m x 4 cm	02094-00	14159538
4 m x 6 cm	02095-00	14159546
4 m x 8 cm	02096-00	14159554
 Elastomull haft		
4 m x 4 cm	45470-00	13745190
4 m x 6 cm	45471-00	13745204
4 m x 8 cm	45472-00	13745212
 Leukopor		
5 m x 1,25 cm	02471-00	12200964
5 m x 2,50 cm	02472-00	12200972
 Leukopor dispenser		
9,2 m x 2,50 cm	76447-00	14340917
 Leukoplast skin sensitive		
2,6 m x 1,25 cm	76173-00	16781643
2,6 m x 2,5 cm	76173-01	16781686
 Fixomull stretch		
10 m x 5 cm - 1 rol	02036-00	12355100
2 m x 10 cm - 1 rol	70022-00	14192144
 Fixomull skin sensitive		
5 m x 5 cm - 1 rol	79965-01	16781694
2 m x 10 cm - 1 rol	79965-04	16781724

 Ondersteuning	Artikelnummer	Z-indexnummer
 Ideaal BSN		
5 m x 8 cm - 1 stuk	01985-00	13606670
5 m x 10 cm - 1 stuk	01986-00	13606689
5 m x 12 cm - 1 stuk	01987-00	13606697
 Actimove Sling		
1,7 m x 5,5 cm single pack	72859-24	16789954

 Koelen	Artikelnummer	Z-indexnummer
 Physiopak		
12 x 29 cm - 1 stuk	72075-16	16789814

Essity Netherlands BV
Arnhemse Bovenweg 120
3708 AH Zeist, Nederland

030 - 69 84 700
medical.cs.nl@essity.com
www.essity.com